

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Pr. 384/27.09.16
OSN
24
**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2-44461 din 18.10 2016

La nr. 384 din 27 septembrie 2016

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

Prin prezenta, remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru completarea unor acte legislative.

Anexe:

1. raport – 2 (două) file;
2. anexă la raport – 2 (două) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex.: Natalia Budeci
Tel.: (022) 257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
25.09.16	2422
12	10
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru completarea unor acte legislative (Legea privind siguranța traficului rutier nr.131-XVI din 07 iunie 2007 - art.2, 33 și Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 - se completează cu art.228 cu indice 1)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit notei informative, proiectul are drept scop ajustarea legislației naționale la legislația comunitară (Directiva 2014/45/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor acestora și de abrogare a Directivei 2009/40/CE), privind instituirea contravenției și sancționarea acțiunii de fraudare a odometrului, întrucât această acțiune ilegală poate cauza evaluarea incorectă a conformității tehnice a unui vehicul. Din analiza comparativă a prevederilor proiectului înaintat spre expertizare, constatăm că scopul enunțat corespunde scopului real al normelor propuse, astfel, acestea vor contribui la asigurarea siguranței traficului rutier, precum și la evitarea consecințelor nefavorabile pentru cumpărătorii de autovehicule.

d. Suficiența argumentării. Fundamentarea proiectului menționează condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări. Totodată, specificăm că nota informativă nu a fost completată cu principalele prevederi ale proiectului, locul acestuia în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul economic și de altă natură al realizării lui, cerință impusă de art.20 al Legii nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Avînd în vedere scopul proiectului supus expertizei, prevederile acestuia vor satisface, în prim plan, interesul individual al cumpărătorului, dar nu în ultimul rînd și interesului public general, prin asigurarea siguranței traficului rutier.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei nu reglementează expres domenii anticorupție, motiv din care compatibilitatea acestuia cu standardele internaționale anticorupție nu este evaluată. Totodată, date fiind obiecțiile expuse în acest raport cu privire la neîntreținerea rigorilor de expertiză anticorupție, considerăm proiectul insuficient compatibil cu standardele naționale anticorupție.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul expertizării, proiectul a fost regăsit pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, în conformitate cu cerințele Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, inclusiv prin informarea publicului referitor la inițierea elaborării proiectului de act normativ, plasarea proiectului pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

La articolul I, potrivit proiectului –

**„2. La articolul 33, alineatul (1), se introduce litera f),cu următorul cuprins:
„f) să fraudeze sau să admită fraudarea datelor odometrului”.**

Avînd în vedere că articolul propus de a fi completat reglementează obligațiile proprietarului de autovehicul sau ale mandatarului (cu formula: proprietarul de autovehicul sau, după caz, mandatarul acestuia este obligat), în varianta propusă, norma va avea un sens echivoc de a obliga proprietarul de autovehicul să fraudeze sau să admită fraudarea datelor odometrului.

Recomandarea: Evidențiem necesitatea reformulării conținutului literei f) din proiect, pentru a institui obligația de a nu permite fraudarea datelor odometrului.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Obiecție generală asupra proiectului –

Ținînd cont că prin normele propuse sunt introduse elemente și o sancțiune nouă, considerăm indispensabil instituirea obligației față de autoritățile publice centrale de specialitate de a întocmi un mecanism valabil, conform căruia se va efectua constatarea indicațiilor și manipulării odometrului, precum și alte acțiuni întreprinse de către persoanele responsabile în acest sens.

Recomandarea: *Întru evitarea apariției riscurilor de corupție, atenționăm despre necesitatea de a institui o procedură distinctă privind modalitatea de verificare a indicațiilor odometrului, precum și de constatare și depistare a manipulării intenționate ale acestuia.*

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

La articolul II, potrivit proiectului –

„1. După articolul 228 se introduce articolul 228 cu indice 1, cu următorul cuprins:

„Articolul 228/1. Fraudarea datelor odometrului

Fraudarea datelor odometrului la orice tip de vehicul,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

Din analiza comparativă a sancțiunilor prevăzute de Codul Contravențional în domeniul circulației rutiere, considerăm exagerată mărimea amenzii propusă pentru sancțiunea în cauză. În acest sens, menționăm prevederile art.8, alin.(6) al Directivei 2014/45/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor acestora și de abrogare a Directivei 2009/40/CE, care stipulează că: „...În cazurile în care se constată că odometrul a fost manipulat pentru a reduce kilometrajul sau pentru a falsifica kilometrajul unui vehicul, o astfel de manipulare se pedepsește cu sancțiuni eficiente, proporționale, disuasive și nediscriminatorii”.

În acest context, la stabilirea unei amenzi legale exagerate, se poate crea riscul de corupere a agentului constator de către contravenient, pentru achitarea unei sume ilegale mai mici.

Recomandarea: *Recomandăm autorului ajustarea cuantumului amenzii pentru contravenția în cauză în raport cu alte contravenții în domeniul circulației rutiere, ținînd cont de pericolul social al prejudiciului adus prin comiterea acțiunii date.*

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Obiecție generală asupra proiectului –

Analizînd prevederile proiectului supus expertizării, se constată lipsa procedurilor clare de implementare a normelor din proiect, circumstanță care urmează a fi examinată prin prisma observațiilor din compartimentul „Discreții excesive ale autorităților publice”.

În această ordine de idei, remarcăm că elementele noi propuse nu au un suport procedural de punere în practică a stipulațiilor proiectului, precum și un mecanism de control eficient în acest sens.

Astfel, nu este clară modalitatea de constatare, depistare și individualizare a acțiunii de fraudare a odometrelor, or, în caz contrar, proiectul riscă să aducă atingere principiului caracterului personal și individualizării răspunderii contravenționale.

Recomandarea: *În contextul celor menționate, a se lua în considerație recomandarea expusă la compartimentul „Discreții excesive ale autorităților publice”.*

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Budeci
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
06 Octombrie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

Anexa la raportul de expeniză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului

26 lege pentru completarea unor acte legislative (Legea privind siguranța traficului rutier nr.131-XVI din 07 iunie 2007 - art.2, 33 și Codul contravențional nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 - se completează cu art.229 cu indice 1)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La articolul I, potrivit proiectului – „2. La articolul 33, alineatul (1), se introduce litera f),cu următorul cuprins: „f) să fraudeze sau să admită fraudarea datelor odometrului”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică) Exprimare incorectă gramatical, exprimare succesivă a mai multor idei (ambiguitate sintactică)	Avînd în vedere că articolul propus de a fi completat reglementează obligațiile proprietarului de autovehicul sau ale mandatarului (cu formula: proprietarul de autovehicul sau, după caz, mandatarul acestuia este obligat), în varianta propusă, norma va avea un sens echivoc de a obliga proprietarul de autovehicul să fraudeze sau să admită fraudarea datelor odometrului.	Evidențiem necesitatea reformulării conținutului literei f) din proiect, pentru a institui obligația de a nu permite fraudarea datelor odometrului.
2	Obiecție generală asupra proiectului –	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Ținînd cont că prin normele propuse sunt introduse elemente și o sancțiune nouă, considerăm indispensabil instituirea obligației față de autoritățile publice centrale de specialitate de a întocmi un mecanism valabil, conform căruia se va efectua constatarea indicațiilor și manipulării odometrului, precum și alte acțiuni întreprinse de către persoanele responsabile în acest sens.	Întru evitarea apariției riscurilor de corupție, atenționăm despre necesitatea de a institui o procedură distinctă privind modalitatea de verificare a indicațiilor odometrului, precum și de constatare și depistare a manipulării intenționate

				ale acestuia.
3	La articolul II, potrivit proiectului – „1. După articolul 228 se introduce articolul 228 cu indice 1, cu următorul cuprins: „Articolul 228/1. Fraudarea datelor odometrului Fraudarea datelor odometrului la orice tip de vehicul, se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”	Stabilirea condițiilor dificile de realizat	Din analiza comparativă a sancțiunilor prevăzute de Codul Contravențional în domeniul circulației rutiere, considerăm exagerată mărimea amenzii propusă pentru sancțiunea în cauză. În acest sens, menționăm prevederile art.8, alin.(6) al Directivei 2014/45/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor acestora și de abrogare a Directivei 2009/40/CE, care stipulează că: „...În cazurile în care se constată că odometrul a fost manipulat pentru a reduce kilometrajul sau pentru a falsifica kilometrajul unui vehicul, o astfel de manipulare se pedepsește cu sancțiuni eficiente, proporționale, disuasive și nediscriminatorii”. În acest context, la stabilirea unei amenzi legale exagerate, se poate crea riscul de corupere a agentului constatatator de către contravenient, pentru achitarea unei sume ilegale mai mici.	Recomandăm autorului ajustarea cuantumului amenzii pentru contravenția în cauză în raport cu alte contravenții în domeniul circulației rutiere, ținând cont de pericolul social al prejudiciului adus prin comiterea acțiunii date.
4	Obiecție generală asupra proiectului –	Lipsa procedurilor clare de control a implementării prevederilor din proiect	Analizând prevederile proiectului supus expertizării, se constată lipsa procedurilor clare de implementare a normelor din proiect, circumstanță care urmează a fi examinată prin prisma observațiilor din compartimentul „Discreții excesive ale autorităților publice”. În această ordine de idei, remarcăm că elementele noi propuse nu au un suport procedural de punere în practică a stipulațiilor proiectului, precum și un mecanism de control eficient în acest sens. Astfel, nu este clară modalitatea de constatare, depistare și individualizare a acțiunii de fraudare a	În contextul celor menționate, a se lua în considerație recomandarea expusă la compartimentul „Discreții excesive ale autorităților publice”.

		odometrului, or, în caz contrar, proiectul riscă să aducă atingere principiului caracterului personal și individualizării răspunderii contravenționale.	
--	--	---	--